

De Fömnlösa

Sanna Juhlin

De Sömlösa

Sanna Juhlin

SMAKPROV

Publicerad av Molnfritt Förlag

Copyright (c) 2014 Molnfritt Förlag

Den fulla boken har ISBN 978-91-87317-47-7

Boken kan laddas ned från nätbutiker som har avtal med Molnfritt Förlag.

Innehåll

[Kapitel 1](#)

[Kapitel 10](#)

[Kapitel 20](#)

[Kapitel 30](#)

Kapitel 1

Jag hade tvingats dit.

En förklaring som människans egna fria val gav jag inte mycket för. Jag trodde hellre på att människan, präglad av olika händelser, blev omedvetet vallad framåt till ett slutgiltigt mål. Det gick inte att fly undan sitt öde och aldrig, inte ens i mina värsta mardrömmar, hade jag kunnat ana att mitt öde skulle bli såhär – märkt av den man som jag haft en stormande kärleksrelation med. Jag visste att jag var annorlunda. Inte så att jag trodde på att jag skulle börja få huggtänder eller extrem hårväxt och börja yla emot fullmånen. Det var något annat som skedde inom mig, något oförklarligt och eggande. En varm energi som strömmade genom mina ådror och förstärkte mina sinnen. Om jag tidigare befunnit mig i skräck så befann jag mig nu på ett tillfredsställande plan. Känslan var välkomnande, som om jag alltid burit det med mig, och nu äntligen kunde vara mitt sanna jag. Det var märkligt hur jag anpassat mig trots att jag bara för några dagar sedan befunnit mig i fara och i den värsta mardröm jag upplevt under hela mitt liv. Men rädslan hade mynnat ut i en slags överenskommelse med mig själv – jag skulle överleva detta. Må hända att jag var i ett slags chocktillstånd, men jag intalade mig själv att mitt sinne var fullständigt klart och balanserat. Inga misstag hade gjorts. Som om det funnits en mening med mitt hemlighetsfulla liv. Ingen visste varifrån jag kom och ingen visste var de skulle kunna söka efter mig. Jag kunde bege mig till min hembygd som jag förträngt under tio års tid, och försvinna spårlöst från mannen som tidigare varit mitt allt. Livet har alltså en mening och inget är en slump. Mitt öde var utstakat och det var bara att följa dess väg. Jag försökte kallsinnigt ta till mig de känslorna. Skapa en ridå för den rädsla som stormade inom mig som en het ångest och försöka förtränga tankarna som malde på om vad som egentligen hade hänt. Än så länge hade jag bara flytt. Jag hade inte haft tid att resonera vettigt med mig själv om vad jag gått igenom. Nu fokuserade jag bara på att landa i en slags vardaglig känsla av normalitet. Allt skulle bli bra igen. Ändå återvände jag tvångsmässigt hela tiden till veckan som varit. Som en mardröm som aldrig ville lämna mig.

Det var sensommar och fortfarande grönskande natur men natten hade varit kall och det blåste friska vindar. Jag borde frysa i den tunna polotröja jag bar under jackan där jag stod på busshållplatsen och väntade på att bli hämtad av min ena bror, men det gjorde jag inte. Jag kunde känna kylan, förnimma den som ett blekt minne men den gjorde inte min hud kall. Solen hade försvunnit bakom några grantoppar och jag blickade nerför den enda stora gatan som gick genom centrum med dess pittoreska småbutiker och gamla trähus. Den lilla staden, omringad av miltals landsbygd. Staden där alla kände alla, och trodde sig veta allt om alla. Här hade jag levt i arton års tid innan jag tog mitt pick och pack och drog till huvudstaden för att nu återvända tio år senare. Det var märkligt hur man kunde vara mer anonym i en stad bland fler människor än man kunnat vara på

landsbygden. Jag hade upplevt att jag kunnat vara mig själv, eller i alla fall kommit undan lättare med det utan rykten och förtal som varit så vanligt under min uppväxt. Som stadsbo hade jag byggt upp en verksamhet, en egen butik som jag drivit tillsammans med en annan man. Jag höll på att nämna honom som väninna vilket inte vore helt fel då David såg väldigt androgyn ut. Han var en finkänslig man med något nervös läggning men en god arbetskamrat. Oftast var det David som for iväg på mässor för att inhandla varor till butiken och han var oumbärlig för sin expertis inom området. Vi hade alltid roligt tillsammans och trivdes bra ihop men umgicks aldrig på fritiden. Jack hade egentligen varit min enda vän. Vi var båda två komplexa ensamvargar. Tillsammans fann vi stunder av samhörighet då det var vi mot hela världen. De stunderna var få men det var de som höll oss samman. Vad som sakta gnagde sönder vår relation var vårt behov av att behålla våra sorger och själsliga smärtor för oss själva. Jack och jag hade aldrig riktigt pratat med varandra. När jag slöt mina ögon såg jag hela veckan som en snabbspolad trailer framför mig. De fasansfulla dagarna med Jack när han avslöjat sitt rätta jag. Den kroppsliga smärtan, det förvirrande sinnet. Och sedan styrkan. Hur jag lyckats komma undan Jack var ett under, vissa minnen var fortfarande diffusa, men när jag väl kommit på flykt klarnade mina sinnen. Jag tömde mitt bankkonto och överförde min butik på min partner. Dessutom hade jag varit kall nog att beställa en båtresa – en liten vilseledande manöver ifall någon letade efter mig. Min möblerade lägenhet fick jag snabbt uthyrd åt min granne, vars son nyligen skilt sig och behövde någonstans att bo. Sonen fick bo där så gott som gratis under förutsättning att han skötte mina räkningar och fick tillgång till ett konto där jag satt in pengar. På så vis skulle jag kunna hålla mig försvunnen i månader innan någon lyckades inse att jag var försvunnen. Allt detta praktiska gjordes under bara några intensiva timmar och bussfärden som tagit en halv dag hade varit plågsam eftersom tankarna bollat fram och tillbaka i mitt medvetande. Jag måste lämna det gamla bakom mig och koncentrera mig på nuet och framförallt framtiden. Det som skulle bli mitt nya liv. Jag kände att jag behövde samla mig lite innan jag ringde min bror och berättade att jag anlant. Minnen sköljde över mig där jag stod i min hemtrakt; jag såg mig själv som liten flicka som cyklade gatan fram på min fars stora herrcykel och ända fram till skolan som låg nedåt centrum. I mitt inre kunde jag känna håret i vinden, då betydligt längre och rufsigare än jag hade det nu, och med de säckiga byxorna på mig som alltid hotade att fastna i pedalerna eller i kedjan. Fastän min far ägde Pildala, så betraktade inte folk oss som herrgårdsfolk. För dem var vi bara tattarna som ärvt pengarna eller mer eller mindre förtjänat dem på skumraskaffärer. De elaka ryktena förstärktes också av att jag under hela min barndom gick klädd i ärvda kläder från mina bröder eller att daglig hygien inte ingick i min fars uppfostran. Min far brydde sig inte om omvärlden och vad andra människor tyckte eller tänkte. Det hände ofta att jag kom till skolan med stora hårtovor i håret eftersom ingen sagt åt mig att borsta mig. En dag fick skolans sjuksyster nog och klippte av mig det långa håret men det fick min far att verkligen gå i taket. Den gången hölls

jag hemma i två veckor tills de sociala myndigheterna hotade med att sätta mig i fosterfamilj ifall min far inte skärpte sig. Jag hade i alla fall haft förstånd att sköta min hygien själv, och förutom den händelsen med håret så hade sjuksköterskan och alla inblandade tagit stor hänsyn till att min far varit änkeman och ensamstående med fem barn. Min stumhet fram till nio års ålder var ännu ett problem som ställde till det för oss. Inom familjen hölls detta fenomen som ett naturligt inslag, men folket på byn ansåg nog att jag var efterbliven även om jag gjorde bra ifrån mig i skolan. Jag hade alltid varit duktig på skrivning och matematik. Men inga föräldrar lät sina barn leka med mig och min barndom tillbringades till stor del i ensamhet. Vid nio års ålder fick jag en hundvalp. Det var ett ovanligt ömhetsbevis från min far, men hunden öppnade på något vis en stängd dörr inom mig, och en dag började jag bara att prata på som vanligt. Det var inte förrän på gymnasiet, en flytt till en större ort, som det lossnade på kompisfronten. Men det tog många vuxna år innan jag lärde mig sociala koder och hur man umgicks med andra människor. Ett vemod sköljde över mig då jag tänkte tillbaka på allt detta. Jag saknade min tokiga far. Jag saknade hans förmåga att ta allt med en klackspark och skratta eländet rakt i ansiktet. Jag behövde honom men det fanns ingen att vända sig till. Jag var förvisad till min egen ensamhet för att reda ut vad som hände inom mig och vad jag hade kommit att bli. Jag behövde en enslig stuga och det var precis vad jag kommit för också.

Med flinka fingrar skrev jag snabbt ett textmeddelande på min mobil att jag anlant med buss och satt vid hörnet av bensinstationen. Sedan sände jag iväg meddelandet till min ena bror och lade ned mobilen i fickan igen på min grönkamouflerade rock, vars krage gick högt upp i halsen och som slutade en bit nedanför baken. Jag bar jeans och kraftig känga. Som stadsmänniska var jag annars färggrann och ofta klädd i lager på lager med klänningar, koftor och scarfar. Färger som orange och mossgrön tilltalade mig. Men till skillnad från hur min far varit så visste jag precis hur man skulle undvika att sticka ut – det gick inte att komma till landsbygden och se för färgglad ut. Det gällde att smälta in för att förbli osynlig och hoppas på att nyheten om min hemkomst inte väckte några nyfikna rykten. Det hade varit klokt att anlända på en söndag, det var folktomt ute. Jag kunde notera att bensinmacken som jag satt vid var lika rucklig som jag mindes den. Några röster fick mig att vända på huvudet. Jag var fortfarande inte van vid att ha så bra hörsel. Det var som om alla nya sinnen kom smygande på mig. En känsla av skräckblandad förtjusning fyllde mitt bröst varje gång det hände, som om mitt inre inte kunde förstå om det var en gåva eller en förbannelse som jag fått. Jag kollade runt hörnet på byggnaden och såg bortom bensinpumparna där några tjatrande kvinnoröster störde mig. Det var inte deras röster som lockat mig utan den muntra mansrösten. Den var mörk, kittlande och levande och jag drogs åt mannens håll för att få se hans ansikte. Han stod lutad emot en bil, omgiven av de unga kvinnorna vars röster jag hört. Trots att han stod med armarna i kors så var det en öppen och nonchalant stil. Kanske något med det sätt han ryckte på axlarna och slängde med huvudet bakåt då han skrattade. Mannen bar jeans, kortärmad snäv skjorta

med muskulösa och brunbrända underarmar. Axelpartiet var brett och magen platt. Han var lång med smala höfter och kraftfulla ben. Jag tog omedvetet ett steg framåt. Någon av kvinnorna lade en hand på hans arm och sade något menande kring träning och biceps, jag lyssnade inte så noga, men kommentaren fick mannen att skratta åter igen. Tydligt fann han kvinnorna roande men jag tyckte de såg löjliga ut där de kråmade framför honom som om han var någon slags alfahane. Till viss del kunde jag förstå dem. Mannen såg stilig ut. Kraftfull, dynamisk, full med spirituellt energi medan han gestikulerade och diskuterade med dem på ett lekfullt sätt.

”Du är fullständigt galen, Kimmo”, tjöt en av kvinnorna medan hon gick emot sin bil och fick de andra kvinnorna att slå följe under stort flams och trams.

”Säg inte att jag har varnat er”, ropade mannen efter dem och verkade vara i sitt esse då han fick kvinnorna att tjuta ännu mera av skratt. Kvinnan som verkade mest på gasen svarade att han inte skrämde henne alla fall vilket fick mannen att blinka och slänga en kyss emot henne. Det var löjligt, tänkte jag samtidigt som jag lade namnet *Kimmo* på minnet. Plötsligt kände jag hur märkligt matt jag egentligen var. Magen kurrade och jag skulle bli yr snart ifall jag inte fick någon mat. Mitt nya jag krävde regelbundenhet – jag kunde inte slarva med det utan att riskera obalans i systemet. Jag funderade på att ringa efter en taxi istället för att vänta på min bror då en silvergrå Fiat-Strada svängde in bakom mig. Det var en pickup med endast två sätet och jag kände igen de Sahlinska dragen på mannen som körde. Sam klev ur och rundade snabbt motorhuven för att komma fram till mig, men han drog inte in mig i sin famn. Han stannade och begrundade mig. Alla mina bröder hade sett likadana ut – grovt satta kroppar, inte feta men stora till kroppsbyggnaden, korta i längd men med breda bringor, grova överarmar och nackar som hos oxar. Själv var jag liten och nätt. Det svarta, tjocka håret var det gemensamma släktdraget samt att vi alla hade ljus hud och mörkblåa ögon. Men jag hade inte brödernas markerade hakor eller stora näsor. Som barn brukade jag fantisera att jag varit en prinsessa medan mina bröder och min far varit troll som kidnappat mig som bebis. Det fick mig att känna mig speciell i min ensamhet och det förstärkte min känsla av att jag inte var som dem. Jag var annorlunda – både då och nu. Sam stirrade på mig tillräckligt länge för att jag skulle se irriterad ut och ryckte sedan åt sig min resväska. Vi satte oss båda två i bilen.

”Du har förändrats”, sade Sam då han startade pickupen och körde ut på vägen igen. Jag sneglade på min bror eftersom orden var mer träffande än han kunde ana. På hans vänstra hand satt en guldring och naglarna var smutsiga av olja, vilket sade mig att han var gift och förmodligen var kvar i Karl-Antons bilfirma. Alla mina bröder hade jobbat där under min uppväxt eftersom ingen av dem hade fortsatt skolan utan lärt sig av varandra då det gällde motorer och lackering. Sam vände på huvudet och mötte min blick och jag insåg att jag ännu inte hade sagt ett enda ord. Han log snett, desto mer avslappnad.

”Men du ser fortfarande ut som en snorunge.”

Jag log tillbaka och märkte att jag hållit andan ett tag.

”Det känns lite ovant att vara *hemma* igen.”

Sam skrattade men jag märkte av nervositeten som fanns där.

”Jo, tro f-n det. Karl-Anton höll på att sätta kaffet i vrångstrupen då du ringde. Din ankomst har rört upp lite känslor men...”, han fortsatte i annan ton som för att lugna mig. ”Det har stillat sig nu. Vi blev nog alla lite chockade först.”

”Jag förstår, men jag hade inget annat val.”

Det blev tyst en stund. Jag vände bort huvudet och stirrade ut genom sidofönstret. Såg bekanta hus och landskap med skog och ängar svyscha förbi, och det knöt sig i magen när vi närmade oss mitt barndomshem.

”Vi är glada över att du kommer hem”, sade brodern lågmält men tydligt. ”Vad det än är som du råkat ut för så ska du veta att vi är dina bröder och vi finns här för dig.”

”Det var snällt sagt Sam, men varför tror du att jag har råkat illa ut?”

”Man ringer inte efter tio år och säger att man ska komma hem utan någon vidare förklaring. Karl-Anton sade att du lät pressad.”

Jag svarade inte på det utan försökte istället vända på samtalet; ”Så ni bor alltså kvar på gården? Jag trodde den skulle säljas?”

Gården hette alltså Pildala herrgård och hade stått stadigt sedan 1700-talet då en förmögen brukspatron låtit bygga det ståtligaste hus som bygdens bönder någonsin sett. Min mor var inte adlig alls men hennes förfäder kom ursprungligen från de förnämaste familjerna på Irland och många hade tydligen tyckt att hon bytt ned sig i status då hon gifte sig med skogsarbetaren Albert. Så hade berättelsen låtit ifrån min egen far. Ryktesvägen hade jag hört att folk kallat honom för tattarn på Pildala, just för hans heta temperament, dryckesvanor, det mörka håret och den bastanta blicken som fick honom att se vild ut. Men framförallt kallades han för tattarn för att ingen visste varifrån han ursprungligen kom ifrån. Själv hade han sagt att han vuxit upp på en tysk kringresande cirkus. Om det fanns någon sanning i det visste jag inte – min far hade alltid berättat sagor.

”Nej, vi behöll gården”, svarade Sam. ”Karl-Anton har renoverat upp den och målat ny husfasad. Han bor där nu med Jeanette och deras åtta barn.”

”Jösses, har de åtta barn?”, utbrast jag spontant vilket fick Sam att börja skratta åt min hetsiga känsloreaktion.

”Ja, jag är inte sämre själv. Kajsa och jag är uppe i fem snart. Hon är havande i sjunde månaden. Vi bor på granngården så det är bara åkern emellan. Barnen leker med varandra varje dag så vi träffas väl alla dagligen.”

Jag skakade på huvudet. Under tio år hade bröderna skaffat sig en hel klan med ungar. *Tattarna på Pildala* var en cynisk tanke som dök upp i mitt huvud men det fanns ett relevant minne

bakom det och ett flertal fragment från min barndom flimrade förbi. De elaka ryktesspridningarna och det elaka förtal som ständigt fanns som ett tisslande och tasslande kring min familj då jag vuxit upp. Människor kunde vara riktigt elaka om de ville, det hade funnits underlag för det, och det var det som sved mest inom mig. Mina bröder hade alltid supit rejält under min uppväxt och härjat runt bland kvinnorna i byn. Inga egna stadiga relationer där flickvänner togs hem på besök utan de hade haft mycket strul på byn. Jag visste inte om allt men ryktena nådde även mig. Det kunde komma som gliringar i skolan eller i matbutiken. Man hörde folk prata. Små fragment här och där. Jag var bra på matematik. Jag kunde lägga ihop ett och ett. Dödsstöten kom den sommaren då jag fyllt arton och min far blev anmäld för sprittillverkning. Det var även den sommaren som två av mina bröder förolyckades i en bilolycka – båda kraftigt berusade och med bagageutrymmet fyllt med spritdunkar. Förmodligen sprit som skulle till kunder för att säljas. Jag hade läst om det i tidningen. Jag hamnade i ett stort bråk med min far, packade mina väskor och stack iväg men bara för att återkomma två månader senare för att bevista hans begravning. Sedan hade jag aldrig mera hört av mig till den familj som jag hade kvar i livet – de två bröderna. Jag förstod att de var besvikna och sura på mig men jag hade inte anlänt för att ha en trivsamt familjesammankomst. Ändå måste jag hålla god min och spela med.

”Så Karl-Anton är fortfarande tillsammans med Jeanette?”, frågade jag i normal samtalston.

”Ja, de håller ihop i vått och torrt.”

Jag hade träffat min brors flickvän några gånger innan jag flyttat hemifrån men aldrig pratat riktigt med henne. Ärligt talat hade jag aldrig trott att relationen skulle hålla. Jeanette hade haft med sig en tioårig dotter in i förhållandet som jag mindes som odräglig och bortskämd. Kajsa, Sams fru visste jag däremot inte vem det var.

”Du har inga barn?”, frågade Sam.

”Nej, inga barn”, svarade jag snabbt och hoppades att frågan inte skulle gå vidare, men Sam ställde istället en helt annan fråga;

”Jag förmodar att du kommer att vilja bo i ditt gamla flickrum?”

”Nej, inte alls.”

Sam misstolkade mitt svar som om jag inte ville vara till besvär och berättade att Jeanettes tjugoåriga dotter Cecilia fortfarande bodde hemma men hade övertagit rummet. De hade ställt in en extrasäng och jag var välkommen att stanna så länge jag ville. Det här stärkte mina misstankar – de trodde att jag bara var på genomresa.

”Jag tänker inte bo hos någon av er”, sade jag.

Bilen krängde till då Sam gjorde en hastig sväng vid avfartsvägen och fortsatte på en grusväg som var omgiven av blomstrande ängar. Han ställde inga fler frågor, kanske insåg han att läget inte var det bästa och att situationen krävde sin stilla stund. Pildala gård låg framför oss i all

sin grönskade prakt med en pilträdsallé som först följde oss längst sista uppfarten för att sedan öppna upp för en stor gårdsplan med ett vårdträd i mitten. Det var nyplanterad rönn. Det stora praktfulla pilträdet som stått där tidigare hade sågats ned av vandaler efter *den* sommaren. Enligt en gammal folktro så ansågs det medföra död, olycka eller sjukdom ifall man skadade släktgårdens vårdträd. Det spelade ingen roll att allt det hemska redan skett innan man fällde trädet, för mig hade det varit ett mycket dåligt omen och ett tecken på att jag måste lämna gården.

”Ni har planterat rönn”, sade jag och även om det inte varit min mening så lät det som en anklagelse.

”Rönnen trivs bra där i den grusiga marken och Karl-Anton påstår att den håller flugorna ifrån köket, och sedan vet du väl att rönn har speciella magiska krafter.”

Jag ryckte till av tonen i min brors röst. Gäckades han med mig för att jag var, eller hade varit vidskeplig? Som barn var jag väldigt lyhörd för min fars berättelser om spöken, maror och annat oknytt. Mina bröder hade alltid retat mig för det. Det hade inte varit lätt att spela orädd flicka i en familj med fyra äldre retsamma bröder.

”Det sägs att rönnen skyddar gården emot onda andar och blixtnedslag”, fortsatte Sam.

”Ni kanske ska döpa om gården till Rönndala då”, svarade jag torrt.

När bilen stannat framför husets framsida med den stora verandan så kände jag mig alldeles kallsvettig om händerna. Allt jag kunde tänka på, var att det skulle bli en lång dag. Den förlorade system, Smilla Sahlin hade kommit hem igen.